

Huoneenhaltija, miten sinä käytät Herrasi omaisuutta?

Messu Markuksen jumalanpalvelusyhteisössä

5.helluntaista

1.vsk.

Saarnateksti: Luuk. 16: 1-9

Past. Niko Vannasmaa

JOHDANTO

Jos sinä omistaisit, ja ehkä sinä omistatkin menestyvän yrityksen, niin millaista palautetta sinä antaisit työntekijälle, joka hävittää aivan systemaattisesti firman omaisuutta? Arvotaulut häviävät seiniltä, kännykät katoavat mystisesti, ja eräänä päivänä löydät tavaratalosta edullisen kannettavan tietokoneen, jossa on aivan sattumalta tutun yrityksen logotarra. Ihmettelet myös, miten ihmeessä kilpailijasi lanseeraavat markkinoille samanlaisia tuotteita juuri ennen kuin sinun yrityksesi tuotekehitys on saatu päätökseen. Mutta Jeesus kehuu vertauksen huoneenhaltijaa, joka samalla tavalla hävittää työnantajansa omaisuutta. Miksi ihmeessä?

HERRA VAI HUONEENHALTIJA?

Ensinnäkin on todettava, että huoneenhaltija oli rikkaan miehen palkkalistoilla. Hän palveli miestä, joka oli todennäköisesti hyvin varakas. Jeesus ei kerro, mitä työnantaja omisti, mutta jos ajattelemmme esimerkiksi Aabrahamia, josta Raamattu toteaa, että hän oli hyvin rikas mies, niin hän omisti suuret karjalaumat, hänellä oli paljon palvelijoita sekä käteiskassana kultaa ja hopeaa. Varallisuutta oli niin paljon, että siitä riitti hyvin muillekin jaettavaksi. Voimme myös kuvitella, miltä rikas mies näytti. Luukas kertoo eräästäkin nuoresta miehestä, joka tuli Jeesuksen tykö kysymään häneltä, miten ihminen pelastuu – hän oli pukeutunut purppuraan ja pellavaan. Nuorukaisesta sanotaan myös, että hän sai elää joka päivä ilossa, loisteliaasti. Voimme siis ajatella, että huoneenhaltija oli töissä hyvin vaikutusvaltaisella miehellä.

Mikä oli tämän rikkaan miehen ensimmäinen ajatus, kun hän sai kuulla palvelijoiltaan, että eräs huoneenhaltijoista oli syyllistynyt omaisuuden hävittämiseen? Miltä hänestä tuntui, kun palaset alkoivat hiljalleen loksahdella paikalleen. Nyt minä ymmärrän, miksi kirjanpiti ei ole täsmännyt, kaikki ne kadonneet kultakolikot ja hopealantit. Eikä minun tarvitse enää ihmetellä, minne suurin osa lampaistani on kadonnut. Arvoitus on nyt ratkennut. Tunsiko hän itsensä petetyksi? Oliko hänellä hyväksikäytetty olo? Vai tunsiko hän ehkä sääliä heikkoluontoista palvelijaansa kohtaan? Joka tapauksessa rikas mies oli menettänyt paljon. Entä huoneenhaltija, mitä hän oli oikein ajatellut kaikki ne vuodet isäntänsä palveluksessa? Luuliko hän, että isäntä ei tulisi koskaan saamaan selville, mitä vilppiä hän oli yön pimeydessä tehnyt? ”*Hän sanoo sydämessään: Jumala sen unhottaa, hän on peittänyt kasvonsa, hän ei sitä ikinä näe.*” Vai elättelikö hän ehkä toiveita siitä, että isäntä ei piittäisi muutaman tavaran katoamisesta, olihan miehellä mammonaa yllin kyllin.

Eräs hyvin merkittävä amerikkalainen pastori, teologi sanoi aikanaan, että Jeesus haluaa tällä vertauksella muistuttaa, että jokainen meistä on vain huoneenhaltija, ei herra. Kaikki ihmisen parhaimmat ominaisuudet, hänen älykkyytensä, oppineisuutensa, hänen taitonsa ja kykynsä, sekä hänen omaisuutensa on saatu lahjana Herralta. Ihminen ei siis ole omaisuutensa Herra, vaan ainoastaan huoneenhaltija. Hänen tulee käyttää viisaasti Herran hänelle antamia lahjoja niin omaksi kuin lähimmäistensäkin parhaaksi.

Ystävä, sinäkin olet huoneenhaltija. Jumala on uskonut sinulle vastuullisen tehtävän, saat pitää huolta hänen omaisuudestaan. Mutta koetko silti, että elämästäsi puuttuu jotakin. Mikä tai mitkä ovat ne asiat, joiden puuttumisesta murehdit? Onko se jokin tavara tai vaate, mikä sinulta puuttuu, onko se omistusasunto, onko se terveys, vai puoliso, oletko ystävää vailla, vai mitä sinulta oikein puuttuu? Ehkä sinä olet omistanut jotakin ja sitten kokenut, miltä tuntuu menettää jotain hyvin arvokasta ja tärkeää. Vaivaatko itseäsi ja sydäntäsi päivittäin kaikella sillä, mitä sinulta puuttuu? Huoneenhaltija! Miksi sinä huolehtisit enemmän siitä, mitä taivaan isä ei ole sinulle antanut, kuin siitä, minkä hän on jo uskonut sinun haltuusi? Onhan kaikki se, mitä sinä nyt omistat, annettu sinulle sulasta armosta. ”Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, valkeuksien Isältä, jonka tykönä ei ole muutosta, ei vaihteen varjoa.”

Kysyn nyt vaikean kysymyksen, miten sinä olet hoitanut Herran huonetta? Ovatko kaikki ne tavarat ja palvelut, joihin olet rahaa käyttänyt, olleet todella tarpeen? Sinä tiedät, että tässä maailmassa on paljon sellaisia asioita, jotka eivät ole välttämättömiä, sitten on asioita jotka ovat suorastaan turhia ja turhamaisia, kolmannet ovat jopa vahingollisia. Markkinakoneistot osaavat luoda meille sellaisia tarpeita, jotka eivät ole todellisia tarpeita. Sanalaskujen kirja kertoo meille totuuden katoavasta tavarasta: *”Tavara, jota aluksi kiivaasti tavoitellaan, ei lopulta tuo siunausta.”* Ja miten tavara koskaan voisi tuoda siunauksen ihmisten elämään? Voiko tavaralta saada syntejä anteeksi? Päästääkö tavara pahasta omastatunnosta ja antaako se rauhan ja sovinnon Jumalan kanssa? Entä voiko mikään tavara, sen jälkeen kun tämä ajallinen elämä kerran päättyy lopullisesti, viedä iankaikkiseen iloon, taivaan kotiin?

Mutta jos on kuitenkin jotain, jota todella tarvitset, niin saat vapaasti pyytää sitä Herraltasi. Hän on luvannut antaa jokaiselle, joka häneltä jotakin anoo. *”Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan.”*

VELKASANEERAUS

Palataan nyt huoneenhaltijaan, miksi Jeesus kehuu häntä? Onhan jo edellä osoitettu, että hänen toimintansa oli yksinomaan moitittavaa. Vastaus löydetään siitä, miten huoneenhaltija menettelee sen jälkeen, kun hän saa irtisanomisilmoituksen. Hienoa ei ole se, miten mies voivottelee sitä, ettei hän mitenkään jaksa ryhtyä raskaisiin ojankeivuhommiin, eikä se, miten hän tyrmää ajatuksen häpeällisestä kerjäämisestä. Ei. Kehuttavaa on se, miten hän järjestee isännän velallisten asioita tai oikeastaan omia asioitaan hän järjestee. Eräs, joka oli velkaa sata astiaa öljyä, sai eteensä velkakirjan, ja huoneenhaltija antoi hänelle luvan kirjoittaa kokonaissaldoksi viisikymmentä. Toinen, joka oli velkaa niinkin paljon kuin sata tynnyriä nisuja eli vehnää, sai velkakirjansa ja kuulla helpottavat sanat: *”kirjoita siihen sitten kahdeksankymmentä.”*

Jotkut raamatuntutkijat ovat ajatelleet, että huoneenhaltija halusi ainoastaan noudattaa Mooseksen lakia, joka kielsi ottamasta korkoa veljeltään. *”Älä pane veljeäsi maksamaan korkoa rahasta tai elintarpeista tai muusta, mitä korkoa vastaan lainataan.”* Mutta puhutaanko tässä vertauksessa lainojen koroista tai niiden perimättä jättämisestä? Ei. Sen sijaan alleviivataan, että huoneenhaltija oli petollinen ja väärä. Ensin mies hävitti isäntänsä omaisuutta ja sen jälkeen vielä väärensi velkapapereita. Ei puhuttakaan siitä, että hän halusi toimia lain ja oikeuden mukaisesti. Hän ei missään suhteessa toimi niin, kuin kunnan palvelijan tulisi toimia. *”Ja herra kehuu väärää huoneenhaltijaa siitä, että hän oli menetellyt ovelasti.”* Kymmenen pistettä ei vääryydestä, mutta oveluudesta! Ei Jeesus koskaan anna kehuja ihmisten tekemistä petoksista, missään nimessä hän ei suostu siunaamaan syntejä. Mutta oveluutta hän tässä yhteydessä kehuu. Miksi?

YSTÄVIÄ MAMMONALLA

Arvaat varmaan, mitä aramean kielen sana mammona tarkoittaa, se on jo niin vakiintunut arkikieleemme, ettei siitä voi erehtyä. Mammona tarkoittaa omaisuutta tai vaurautta. On runsautta ja ylimääräistä hyvää. Tässä ajassa ovelaa on se, miten maailman lapset osaavat käyttää mammonaansa saadakseen sillä paljon ystäviä ja vaikutusvaltaa. Mieti vaikka jotain kuuluisaa elokuvanäyttelijää tai urheilijätähteä. Kuinka paljon he käyttävät paljon rahaa luksusjuhlien järjestämiseen, ja he suorastaan uhraavat varallisuuttaan hankkiakseen avainhenkilöille henkilökohtaisia lahjoja. Mutta vaikka he toimivat näin, he saavat ystäviä vain lyhyeksi ajaksi, ihmiselämän ajaksi.

Jeesus haluaa kertoa meille paljon paremman tavan, miten mammona saadaan tuottamaan. Sitä voittoa ei välttämättä tulla näkemään tässä ajassa, mutta tulevassa maailmanajassa se loistaa sitäkin kirkkaammin. Ja vuoden sijoitusvinkki tulee tässä: *”tehkää itsellenne ystäviä väärällä mammonalla, että he, kun se loppuu, ottaisivat teidät iäisiin majoihin.”* Sinä, jota Herra on

siunannut vauraudella ja runsaudella, käytä mammonaasi niin, että siitä voisi olla hyötyä myös tulevassa ajassa. Katoavasta tavarasta tai rahasta voit saada hyötyä ja iloa vain tämän elämän ajaksi, mutta ihmisestä, jolle sinä teet hyvää, joka saa osansa sinun omastasi, saat ikuisen ystävän. Taivas on sellainen paikka, että siellä ei koskaan unohdeta hyviä tekoja. Se, mitä kylvät täällä ajassa, muistetaan myös ikuisuudessa. Mutta tarkoittaako tämä siis sitä, että taivasosuutesi riippuu siitä, miten paljon olet valmis uhraamaan varallisuuttasi? Onhan tällaistakin opetusta liikkeellä ja se hämmentää monia.

Kumoaako yksi vertaus sen Raamatun sanan, jonka mukaan me olemme armosta pelastetut uskon kautta, emme itsemme kautta – se on Jumalan lahja – emme tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi? Ei varmasti. Pelastus ja syntien anteeksisaaminen on kiinni yksinomaan siitä, oletko sinä uskon ja kasteen kautta oksastettu kiinni totiseen viinipuuhun, joka on Jeesus Kristus. Tästä voimme lukea varmistua Markuksen evankeliumin viimeisestä luvusta, jossa lukee: ”Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu”. Tähän asiaan haluan laittaa vielä kaksi huutomerkkiä, jotka kuuluvat: ”Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja” ja ”Me olemme uskosta vanhurskaiksi tulleet, ja meillä on rauha Jumalan kanssa”. Ilman ainoatakaan lain vaatimaa tekoa sinä saat omistaa rauhan Jumalan kanssa, sillä Jeesus Kristus on kirjoittanut omalla verellään Golgatalle uuden velkasopimuksen - siinä lukee velkaosuuden kohdalla nolla.

”Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.” Jos me olemme saaneet syntivelkamme kokonaan anteeksi aivan kokonaan, jos meidät kaikki rikkomuksemme on karitsan viattomalla verellä puhdistettu, niin onko paljon pyydetty, että mekin auttaisimme lähimmäisiämme heidän hädässään? Tässä maailmassa ja erityisesti kehitysmaissa elää paljon ihmisiä, jotka joutuvat elämään alle eurolla päivässä. Miten sen rahan saa riittämään? Sinun ei kuitenkaan tarvitse mennä niin kauas, sillä köyhiä tulee varmasti vastaan myös täällä Suomessa. Raamattu todistaakin meille monin paikoin, että köyhät ja vaivaiset ovat Herran erityisen huolenpidon kohteena. Vanhan liiton aikana tuli kylvää kuusi vuotta, ja seitsemäntenä vuotena vilja tuli jättää korjaamatta, jotta köyhät saisivat vapaasti syödä omasta pellostaan. Kenelle kaikki peltomaat kuuluvat? Eikö Jumalalle? Ja eikö ihminen ole vain huoneenhaltija, jonka haltuun Herra on uskonut omaisuutensa?

Mieti, onko jokin tavara tai palvelu, johon usein käytät rahojasi, mutta joka ei ole sinulle välttämätön, jota ilman voit elää aivan hyvin, ja joka ei välttämättä edes tuo sinulle iloa. Nyt ajattele vielä millaista iloa ystävä voi tuoda sinulle. Hyvien ystävien seurassa vietetty päivä on varmasti arvokkaampi kuin sata päivää arvotavaroiden kanssa. Eikö se ole juuri näin? Ihmisen yksi syvimmistä tarpeista liittyy hänen lähimmäiseensä. Yksinäinen ihminen ei ole onnellinen, vaikka hän omistaisi miten paljon hyväänsä. Me tarvitsemme lähellemme muita ihmisiä, me tarvitsemme ystäviä. Jos siis haluat ikuisia ystäviä, niin tee heille paljon hyvää, jos he tarvitsevat, anna heille omastasi, siitä mikä on sinulle ylimääräistä, mitä et välttämättä tarvitse, joka ei vaaranna sinun tai perheesi hyvinvointia. ”Sentähden, kun meillä vielä aikaa on, tehkäämme hyvää kaikille, mutta varsinkin uskonveljille.” Amen.